

KONFERENCJA

Zamówienia publiczne w inwestycjach budowlanych prawa i obowiązki zamawiającego publicznego i wykonawców robót budowlanych

Warszawa, 30-31 marca 2017 roku

**NALEŻYTA STARANNOŚĆ WYKONAWCY ROBÓT BUDOWLANYCH I
OBOWIĄZKI WYKONAWCY W ROZUMIENIU „WIEDZY TECHNICZNEJ”**

TOMASZ SKOCZYŃSKI

**Skoczyński Kolańczyk i Partnerzy
Kancelaria Radców Prawnych**

NALEŻYTA STARANNOŚĆ JAKO TZW. KLAUZULA GENERALNA

KLAUZULA GENERALNA (*clausula generalis*) to zwrot niedookreślony o charakterze wartościującym, świadomie dający swobodę decyzyjną i odsyłający do norm pozaprawnych, zawarty w akcie normatywnym (np. Kodeksie cywilnym), umożliwiający zastosowanie pewnego stopnia dowolności w procesie wykładni prawa.

ZALETY KLAUZUL GENERALNYCH:

- umożliwiają elastyczne stosowanie przepisów,
- znajdują zastosowanie do wielu różnych sytuacji,
- zapobiegają dezaktualizacji prawa.

WADY KLAUZUL GENERALNYCH:

- brak jednoznaczności,
- brak pewności co do prawa,
- możliwość różnych ocen tej samej sytuacji.

ZASTOWANIE KRYTERIUM NALEŻYTEJ STARANNOŚCI

Pojęcie „należytej staranności” używane jest przede wszystkim jako kryterium sposobu oceny zachowania dłużnika (czyli osoby zobowiązanej do określonego zachowania się), w szczególności w kontekście odpowiedzialności dłużnika za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania i możliwości przypisania jemu winy.

Brak zachowania należytej staranności przez dłużnika pozwala na przypisanie mu winy w niewykonaniu lub nienależytym wykonaniu jego zobowiązania oraz odpowiedzialności o charakterze odszkodowawczym (art. 471 i 472 Kc).

DEFINICJA NALEŻYTEJ STARANNOŚCI

Definicję legalną pojęcia „należytej staranności” zawiera art. 355 Kc:

§ 1. Dłużnik obowiązany jest do staranności ogólnie wymaganej w stosunkach danego rodzaju (należyta staranność).

§ 2. Należyta staranność dłużnika w zakresie prowadzonej przez niego działalności gospodarczej określa się przy uwzględnieniu zawodowego charakteru tej działalności.

W konsekwencji pod pojęciem zachowania należytej staranności należy rozumieć sposób postępowania dłużnika odpowiadający wymaganiom zawartym w obiektywnym wzorcu postępowania, który jest tworzony na tle danego stosunku zobowiązaniowego (umowy).

Odstępstwo od tego wzorca pozwala na stwierdzenie, że nie zachowano należytej staranności.

USTALENIE WZORCA NALEŻYTEJ STARANNOŚCI

Worzec należytej staranności powinien mieć charakter obiektywny i zewnętrzny: tj.:

- powinien być taki sam dla wszystkich podmiotów znajdujących się w takiej samej sytuacji jak dłużnik,
- nie powinien odnosić się do okoliczności indywidualnych dłużnika i zależnych od niego,
- co do zasady nie powinien odnosić się do subiektywnego poczucia dłużnika co do jego możliwości.

OGÓLNE WYMAGANA STARANNOŚĆ JAKO ELEMENT WZORCA NALEŻYTEJ STARANNOŚCI

Obowiązkiem dłużnika jest dochowanie *staranności ogólnie wymaganej*.

Staranność ogólnie wymagana to staranność przeciętna czyli ani najwyższa, ale też nie niska. Inaczej mówiąc to „dobra przeciętna”.

Wzorzec należytej staranności nie może być ustalany na poziomie niedającym się wyegzekwować, oderwanym od doświadczeń i konkretnych okoliczności.

STOSUNEK DANEGO RODZAJU JAKO ELEMENT WZORCA NALEŻYTEJ STARANNOŚCI

Zgodnie z art. 355 § 1 Kc *Dłużnik obowiązany jest do staranności ogólnie wymaganej w stosunkach danego rodzaju.*

Stosunek danego rodzaju to najczęściej rodzaj umowy łączącej strony oraz jej przedmiot.

W zależności od rodzaju umowy i przedmiotu świadczenia inaczej ustala się ogólnie wymaganą staranność.

ZAWODOWY CHARAKTER DZIAŁALNOŚCI JAKO ELEMENT WZORCA NALEŻYTEJ STARANNOŚCI

Artykuł 355 § 2 Kc nakazuje, aby przy ustalaniu wzorca należytej staranności dłużnika wykonywanej przez niego w zakresie prowadzonej przez niego działalności gospodarczej uwzględniać także zawodowy charakter tej działalności.

Powyższa dyrektywa odnosi się w praktyce do wszystkich przedsiębiorców wykonujących swe zobowiązania (umowy) zawierane w ramach swej działalności gospodarczej, w tym oczywiście wykonawców robót budowlanych.

ZAWODOWY CHARAKTER DZIAŁALNOŚCI WYKONAWCY - USTALANIE WZORCA NALEŻYTEJ STARANNOŚCI

Wzorzec należytej staranności dla podmiotu wykonującego zawodowo działalność ustala się m.in. z uwzględnieniem:

- reguł i standardów wykonywania zawodu,
- zwyczajów zawodowych,
- deontologii zawodowej,
- niezbędnego doświadczenia,
- poziomu wiedzy, w tym technicznej dla wykonawców robót budowlanych.

ZAWODOWY CHARAKTER DZIAŁALNOŚCI WYKONAWCY JAKO ELEMENT WZORCA NALEŻYTEJ STARANNOŚCI

Zawodowe wykonywanie działalności wiąże się z obowiązkiem podwyższonej staranności, inaczej rzecz ujmując od przedsiębiorcy oczekuje się więcej.

Podwyższony wzorzec staranności oznacza, że od przedsiębiorcy oczekuje się m.in.:

- zachowania standardów zawodowych adekwatnych do rodzaju prowadzonej działalności,
- sumienności i dbałości,
- profesjonalizmu,
- wiedzy,
- szczególnej zapobiegliwości i rozwagi,
- umiejętności przewidywania niektórych okoliczności,
- znajomości prawa oraz jego następstw.

WIEDZA TECHNICZNA WYKONAWCY JAKO ELEMENT NALEŻYTEJ STARANNOŚCI

Zawodowe wykonywanie działalności przez wykonawcę robót budowlanych wiąże się z oczekiwaniem posiadania przez niego odpowiedniej wiedzy technicznej.

Wiedza techniczna to nic innego jak odpowiednie kwalifikacje wykonawcy pozwalające mu na odpowiednią ocenę jego zobowiązań, umiejętność fachowego wykonania obowiązków (np. przygotowania projektu, wykonania robót budowlanych), adekwatnie do wymagań zamawiającego i aktualnego stanu wiedzy.

SKUTKI BRAKU NALEŻYTEJ STARANNOŚCI WYKONAWCY

Brak należytej staranności, w połączeniu ze stwierdzeniem niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, skutkuje przede wszystkim przypisaniem dłużnikowi winy i odpowiedzialności odszkodowawczej.

W zależności od rodzaju i zakresu odstępstwa od przyjętego dla danej sytuacji wzorca należytej staranności dłużnikowi (zobowiązanemu) przypisać można różny stopień winy, tj.:

- rażące niedbalstwo, gdy zachowanie odbiega w znacznym stopniu od przyjętego wzorca,
- niedbalstwo,
- lekkomyślność.

NALEŻYTA STARANNOŚĆ ZAMAWIAJĄCEGO

Zamawiający w zakresie wykonywania swych obowiązków jest dłużnikiem w rozumieniu art. 355 § 1 Kc.

Od Zamawiającego należy oczekiwać zachowania należytej staranności, zdefiniowanej zgodnie z art. 355 § 1 Kc.

Niekiedy także wobec Zamawiającego należy stosować podwyższone standardy dla ustalenia właściwego wzorca należytej staranności, w szczególności związane z zawodowym charakterem jego działalności.

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

© Copyright Skoczyński Kolańczyk i Partnerzy Kancelaria Radców Prawnych